

ว.ผลิตปุ๋ยน้ำชีวภาพจากเศษปลาหมัก

ประเทศไทยนำเข้าสารเคมีทางการเกษตรประเภทยาปราบศัตรูพืชประมาณปีละ 73,027 ตัน คิดเป็นมูลค่า 10,035.82 ล้านบาท และนำเข้าปุ๋ยเคมีปริมาณ 4,717,588 ตัน คิดเป็นมูลค่า 26,402.94 ล้านบาท (ข้อมูลจากสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร) ซึ่งหากจะรวบรวมให้เกษตรกรหันมาใช้ทรัพยากรในท้องถิ่นเช่น มูลไก่ ผงค่าง ๆ ที่มีราคาถูกเพื่อผลิตเป็นสารฆ่าแมลงศัตรูพืช ผลิตเป็นปุ๋ยน้ำ หรืออื่น ๆ ก็เชื่อได้ว่าจะสามารถลดการนำเข้าสารเคมีทางการเกษตรลงได้อย่างแน่นอน นอกจากนี้ยังทำให้ผลผลิตที่ได้ปลอดภัยจากสารเคมี ผู้ผลิต ผู้บริโภคเองก็ปลอดภัยด้วยเช่นกัน

มีหลายหน่วยงานราชการที่นำแนววิธีการผลิตปุ๋ยหรือสาร

กำจัดแมลงที่ได้นำจากทรัพยากรท้องถิ่น สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย (วท.) ก็เช่นกัน โดย ดร.สุวิธา ทัศนรักกิจ ได้วิจัยปุ๋ยน้ำชีวภาพจากเศษปลาหมักอันเป็นผลงานวิจัยที่สามารถผสมผสานหลักวิชาการสมัยใหม่ให้เข้ากับสภาพแวดล้อมในสังคมไทยได้เป็นอย่างดี ทำให้เกษตรกรที่นำไปผลิตสามารถลดต้นทุนได้ถึง 30%

ดร.สุวิธา บอกว่า สำหรับปุ๋ยปลาหมักเป็นปุ๋ยน้ำชีวภาพที่ได้จากการย่อยสลายวัสดุเหลือใช้จากปลา ได้แก่ หัวปลา ก้างปลา หาง

ปลา ฟองปลา และเลือด ผ่านกระบวนการหมักโดยการย่อยสลายโดยใช้เอนไซม์ซึ่งเกิดขึ้นเองโดยธรรมชาติ หลังจากที่ยหมักจนได้ที่แล้วจะได้สารละลายสีน้ำตาลเข้ม ประกอบด้วยธาตุอาหารหลัก ได้แก่ ไนโตรเจน ฟอสฟอรัส โพแทสเซียม นอกจากนี้ยังมีอาหารรอง ได้แก่ แคลเซียม แมกนีเซียม และกำมะถัน และธาตุอาหารเสริม ได้แก่ เหล็ก ทองแดง และแมงกานีส

นอกจากที่กล่าวมา ยังมีโปรตีนและกรดอะมิโน ซึ่งเกิดจากกระบวนการย่อยสลายของโปรตีนในหัวปลา ซึ่งจากข้อมูลทางวิชาการบ่งชี้ชัดว่า กรดอะมิโนสามารถจับตัวกับธาตุอาหารอื่นทำให้ปุ๋ยสามารถดูดซึมเข้าสู่ต้นพืชได้เร็วขึ้น

การผลิตปุ๋ยปลาหมักจากของเหลือใช้จากปลานั้น จากการสำรวจของกองพัฒนาธุรกิจและการตลาด ว. พบว่า...

อุตสาหกรรมปลากระป๋องและตลาดสดมีของเหลือใช้ที่จะคองนำไปกำจัดมีปริมาณมาก ได้แก่ หัวปลา ฟองปลา และเลือด หากมีได้นำของเหล่านี้ไปใช้ประโยชน์ก็จะส่งผลกระทบต่อสภาพแวดล้อม อีกทั้งไทยยังนำเข้าปุ๋ยปลาจากต่างประเทศจำนวนมาก เกษตรกร

ต้องซื้อด้วยราคาแพง และด้วยภูมิปัญญาของชาวบ้าน เกษตรกรส่วนใหญ่รู้จักคุณค่าของการใช้น้ำคาวปลาไปรดน้ำต้นไม้ หรือนำคาวปลาจากการทำน้ำปลาไปใส่โคนต้นไม้ ทำให้ต้นไม้งอกงามดี

ในส่วนของ วท. ได้วิจัยและพัฒนาปุ๋ยปลาหมักจนออกมาเป็นรูปผลิตภัณฑ์ที่มีกระบวนการผลิต ตลอดจนวิธีการดำเนินงานต่าง ๆ และได้ปรับปรุงจนเป็นวิธีง่าย ๆ และเหมาะสมสำหรับผู้ที่สนใจที่จะนำไปปฏิบัติและใช้เองในพื้นที่ของตนเองได้ ผู้สนใจปุ๋ยปลาหมักและเครื่องมืออุปกรณ์ที่สามารถผลิตเป็นปุ๋ยปลาหมัก สอบถามที่สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์แห่งประเทศไทย (วท.) 196 ถนนพหลโยธิน กรุงเทพฯ โทร. 0-2579-1121-30.

จรัส ศรีชัย